

Ko reikia, kad vaikai norėtų mokytis

Dažnai tenka išgirsti nusiskundimus dėl to, kad vaikai nenori mokytis. Sunkumus mokydami vaikus patiria ir tėvai, ir mokytojai. Skiriasi tik problemos apibūdinimas. Mokytojai dažniausiai kalba apie mokymosi motyvacijos trūkumą.

Pagal tai, kaip vaikai mokosi, sprendžiama apie jų mokymosi motyvaciją, tam svarbūs yra šie veiksniai.

- Kaip mokytojai ir tėvai aiškina vaikų elgesį.
- Kokią įtaką suaugusieji ir vaikai daro vieni kitiems.
- Kokie santykiai vyrauja tarp vaikų ir suaugusių, kaip jie tarpusavyje bendrauja.

Vienas iš būdų skatinti mokymosi motyvaciją – smalsumo, tyrinėjimo poreikio skatinimas. Jis stiprėja tada, kai vaikai savarankiškai gali:

- Tyrinėti.
- Bandyti.
- Atlikti.
- Taisyti klaidas.
- Ieškoti atsakymų.
- Svarstyti.
- Vertinti savo ir kitų darbus.
- Vertinti mokymosi procesą.
- Daryti įtaką mokymosi procesui, planuojant kartu su suaugusiuoju, spręsti, ko nori išmokti.

Vaikai, kurie skatinami tobulėti, greičiau išsiugdo ir poreikius dirbti. Didžiausią įtaką vaikų motyvacijai daro užduočių, atitinkančių vaiko gebėjimus, parinkimas.

Kokia šeimos įtaka mokymosi motyvacijai?

Tėvai, kurie skatina vaiką savarankiškai veikti, bandyti ir apdovanoja už sėkmę, išugdo vaikams stipresnę laimėjimų motyvaciją. Tėvai, kurie nebara už nesėkmės, užjaučia nesėkmės metu, nekritikuoja, aptaria galimybes pasiekti rezultata, moka juokauti ir kurti teigiamas emocijas, išugdo sėkmingesnius vaikus. Laimėjimų motyvacijai formotis turi įtakos ir vaikų gimimo eiliškumas. Didesnę laimėjimų motyvaciją būdinga vienturčiams ir pirmagimiams vaikams. Taip yra dėl to, kad šie vaikai gauna daugiau tėvų dėmesio. Vėlesni vaikai būna pranašesni socialiai, labiau mėgstami, maloniau bendrauja, lankstesnio elgesio. Tėvų prisiminimai apie mokyklą, jų jausmai ir patyrimas daro įtaką vaikų nuostatoms ir sudaro sąlygas į mokymąsi ir mokyklą žiūrėti su pasitikėjimu ir supratimu arba atsainiai, nerimtai, nuvertinti mokyklos vaidmenį.

Ką gali padaryti mokytojas

- Įtraukti mokinius į veiklos planavimą, vertinimą,
- Suteikti individualią pagalbą mokiniams,
- Nuolatos stebėti ir aptarti mokinių elgesį,
- Analizuoti savo paties motyvaciją mokyti ir išmokyti, mokytis ir išmokti,
- Stebėti savo daromą poveikį vaikams, tėvams,
- Kurti pamokose teigiamas emocijas,
- Suteikti mokiniams kuo daugiau savarankiškumo ir galimybių sąlygoti mokymosi procesą.

Mokymosi motyvacijos skatinimas

Mokytojas gali pasinaudoti penkiais motyvacijos šaltiniais:

- Smagumas, humoras – skatina vidinius procesus / motyvaciją,
- Apdovanojimas, paskatinimas – skatina atlikimo / išorinius procesus,
- Reputacija, geras vardas – skatina įvaizdžio formavimąsi,
- Iššūkis, išbandymai – skatina savigarbos formavimąsi, vidinę motyvaciją,
- Prasmė, naudingi tikslai – skatina savarankišką aktyvumą.

Parengė vyresnioji socialinė pedagogė Jolita Dvelienė,
vyresnioji socialinė pedagogė Žaneta Michailova